

יד מהרש"א

מסכת פסחים

אור לארבעה עשר

חלק ג'

מדף יד. עד דף טז:

August 18, 2014

© Yechezkel Folger 2014

מפתח

דף יד.....	3
תוספות ד"ה דאיכא משקין וד"ה עם בשר	3
תוספות בא"ד מכל מקום	7
תוספות ד"ה עם בשר	9
דף יד:.....	10
רש"י ד"ה מתניתין קשיתי'	10
תד"ה הכא טהור וטמא	12
תוספות ד"ה התם פסול ובא"ד ר' חנינא ובא"ד תיפתר	15
דף טו.....	22
רש"י ד"ה יניחה וד"ה דיקא נמי	22
דף טו:.....	25
תד"ה ולד טומאה דרבנן ובא"ד הקשה ר"י ורש"י דף טו: ד"ה ר' יוסי	25
תוספות ד"ה דמדאורייתא טהור	33
תוספות בא"ד ואומר ר"י דהא דשרי	35
תד"ה ולד טומאה דאורייתא	37
בא"ד והא דנקט	39
דף טו:.....	40
גמרא אי הכי מאי מודה	40
רש"י ד"ה ור"י לטעמי'	42
תד"ה ר' יוסי לטעמי'	43
דף טז ע"א.....	48
גמרא מי אמר שמואל	48
רש"י ד"ה ותלושין מי מכשרי	50
דף טז:.....	52
רש"י ד"ה הורצה	52
תוספות ד"ה על הבשר	52

דף יד.

תוספות ד"ה דאיכא משקין וד"ה עם בשר

[דף יד עמוד א] בד"ה דאיכא משקין כו' דהשתא לא מסיק אדעתיה שאוכל יטמא אוכל אפי' מדרבנן כו' עכ"ל וק"ק תיקשי ליה נמי למ"ד דתרומה נמי אינו עושה כיוצא בו לפום סברא דהשתא דאפי' מדרבנן אין אוכל מטמא אוכל למה חשו כלל במתני' מלשרוף תרומה טמאה עם הטהורה ויש ליישב דלא נחית להקשות אלא מרישא דאיירי בקדשים וה"ה דמסיפא דאיירי בתרומה קשיא ליה השתא למ"ד דתרומה אינו עושה כיוצא בו ודו"ק:

בד"ה עם בשר כו' וי"ל משום דר' חנינא קאמר מימיהם של כהנים משמע שמעולם כך הוא אף קודם י"ח דבר כו' עכ"ל ר"ע נמי קאמר בהאי לישנא מימיהם של כהנים כו' אלא דר' עקיבא ודאי דבתר י"ח דבר דגזרו ביה ב"ש וב"ה הוה ולכך פריך שפיר עליה אפי' בראשון ושני נמי וכ"כ התוס' לקמן בשמעתין דמחט שנמצא בבשר וק"ל:

1) הקדמה First

- a) קדש רביעי to make מטמא because it's טמא counts as שלישי בקדש
- b) מטמא תרומה because it's not פסול counts only as שלישי בתרומה

2) הקדמה Second

- a) משנה
  - i) ר' חנינא
    - (1) מימיהם של כהנים לא נמנעו מלשרוף בשר קדשים שלישי עם הבשר שנטמא באב הטומאה ונעשה ראשון
    - (2) אף על פי שהוסיפו לטומאת שלישי לעשותו שני
- b) הוסיף ר' עקיבא
  - i) מימיהם של כהנים לא נמנעו מלהדליק שמן תרומה שהוא שלישי פסול בנר שנטמא בטמא מת אף על פי שהוסיפו לטומאת שלישי פסול לעשותו שני
- c) ר' מאיר
  - i) מדבריהם למדנו אשר בשעה ו' בערב פסח שורפין תרומה טהורה שהיא אסור דרבנן עם הטמאה
  - ii) אף על פי שבשריפה זו מטמאין לתרומה טהורה
- d) ר' יוסי
  - i) הא דר' מאיר אינה היא המדה

3) הקדמה Third

- a) אביי
  - i) תרומה and קדש for אוכל מטמא אוכל but חולין for אין אוכל מטמא אוכל
- b) רב אדא בר אהבה
  - i) קדש for אוכל מטמא אוכל but חולין and תרומה for אין אוכל מטמא אוכל
- c) רבינא

- i) קדש even for אין אוכל מטמא אוכל
- 4) Fourth הקדמה
- a) מטמא אחרים are משקין
- 5) Fifth הקדמה
- a) כל a מדרבנן but מטמא מדאורייתא isn't משקין of רביעית says that less than a רבינו תם מטמא of משקין is enough to be שהוא
- 6) Sixth הקדמה
- a) כל הפוסל את התרומה מטמא משקין להיות תחלה גזירה include יח' דבר of גזירות The
- b) ראשון דרבנן count as שני or ראשון a נוגע that משקין meaning that
- 7) גמרא
- a) רבינא to קשיא
- i) How is it that ר' חנינא says that בשר קדש that's a ראשון לטומאה is מטמא the בשר שני לטומאה שלישי to become קדש that's a קדש
- ii) After all both are אוכלין and אוכל מטמא אין
- b) First תירוצ
- i) אין אוכל even if טומאה in the level of הוספה there is a ר' חנינא for משנה in the
- (1) the ראשון to which ר' חנינא refers was נטמא by an טומאה that was מטמא not only the בשר קדש to make it a ראשון but also משקין to make the משקין a ראשון too
- (2) And ר' חנינא teaches that
- (a) it's מותר to be שורף the שלישי בשר קדש with the ראשון as well as בשר קדש ראשון
- (b) to cause this משקין – that's not אוכלין – to be מוסיף טומאה to the בשר קדש by making it a שני שלישי
- c) Second תירוצ
- i) In fact no משקין were נטמא together with the בשר that was נטמא by an טומאה
- ii) הדין is that מדרבנן still אין אוכל מטמא אוכל דאורייתא although רבינא holds that בשר קדש שלישי to the הוספת טומאה ר' חנינא in the case of אוכל מטמא אוכל by the בשר קדש שלישי adds a טומאה of שני דרבנן to the בשר קדש ראשון
- 8) ד"ה דאיכא משקין at תוספות
- a) רבינו תם of הקדמה
- i) For the first תירוצ that says the טומאה was also מטמא משקין it's not מסתבר that there was as much as a רביעית of משקין
- ii) It follows from the הקדמות that the משקין ראשון by being נשרף with the בשר דרבנן only שני to become בשר שלישי caused the

b) קשיא

- i) Since the הוספה to the טומאה even for the first תירוצ was only שני דרבנן anyway
- ii) Why didn't the גמרא go directly to the second תירוצ without relying on the דוחק of משקין and answer that אוכל מטמא אוכל דרבנן so that there is at least the added שני דרבנן of טומאה

c) תירוצ

- i) At the point of the קשיא and the first תירוצ of the גמרא the גמרא didn't yet realize that אוכל מטמא אוכל מדרבנן holds that רבינא

9) ד"ה דאיכא at מהרש"א

a) קשיא

- i) Since the גמרא didn't realize until the second תירוצ that אוכל מטמא אוכל דרבנן
- ii) Why didn't the גמרא ask this stronger קשיא
  - (1) Since אין אוכל מטמא אוכל even דרבנן
    - (a) why is there a מחלוקת at all between ר' מאיר and ר' יוסי on whether it's proper to be שורף אוכל תרומה טמאה with שורף אוכל תרומה טהורה
    - (b) when the תרומה טהורה won't become טמא at all anyway
- iii) Note that this קשיא would apply to רב אדא בר אבהו as well as to רבינא because תרומה אין אוכל מטמא אוכל רב אדא בר אבהו agrees with רבינא that

b) תירוצ

- i) In fact the גמרא intends its קשיא also for ר' מאיר and ר' יוסי
- ii) The גמרא mentions its קשיא only for קדש because קדש is mentioned first in the משנה

10) עמוד ב' at גמרא of המשך

- a) שמן שלישי פסול to טומאה of הוספה ר' עקיבא to רבא by קשיא to a הקדמה
  - i) רבא at first assumes that the שמן שלישי פסול to הוספת טומאה came about when the שמן became a ראשון לטומאה when it was נדלק in a נר that was an אב הטומאה
- b) קשיא of רבא to רבא
  - i) why in order for שמן to become a ראשון is it necessary that it be נוגע an אב הטומאה
  - ii) when based on the גזירה of "כל הפוסל את התרומה מטמא משקין להיות תחלה" שמן the שמן as שני נוגע it's even if it's ראשון would become a משקין
  - iii) The פרטים of this קשיא aren't relevant at this point

11) ד"ה עם בשר at תוספות

- a) עמוד א' on סוגיא in our תירוצ to the first קשיא
  - i) Similarly to the קשיא of רבא

- (1) Why didn't the גמרא ask that if there was משקין in the case of ר' חנינא
- (2) Why did ר' חנינא need to say that the משקין became a ראשון by being נוגע an אב הטומאה
- (3) When the result would have been the same if the משקין was נוגע even a שני

b) תירוץ

- i) ר' חנינא says "מימיהם של כהנים" and from these words it's משמע that ר' חנינא says his דין applied also before the גזירות of יח' דבר that include the גזירה of כל הפוסל

12) ד"ה עם בשר at מהרש"א

a) קשיא

- i) Then why does ר' עקיבא ask his קשיא at רבא
- ii) After all ר' עקיבא also uses the phrase "מימיהם של כהנים"

b) תירוץ

- i) Must be that תוספות intends to say that ר' חנינא could have lived before the גזירות of יח' דבר
- ii) On the other hand we know that ר' עקיבא lived after these גזירות

תוספות בא"ד מכל מקום

בא"ד מ"מ משכחנא שלישי ע"י עצים ולבונה או ע"י משקים דאכתי לא גזרו כו' עכ"ל ולא ניחא להו לפרש או ע"י כלי שנטמא במשקין דהוי טמא מדרבנן כמו שפרש"י לקמן בשמעתין דכבר דחו התוס' פירושו לקמן משום דכלי שנטמא במשקין אין שורפין עליו קדשים אלא בעיבור צורה וק"ל:

1) First הקדמה

- a) The הפוסל את התרומה מטמא משקין להיות תחלה גזירה include the גזירות of דבר יח' דבר גזירות
- b) meaning that משקין that are ראשון or a שני count as ראשון דרבנן

2) Second הקדמה

- a) "אין אוכל מטמא אוכל" as well as "אין משקין מטמאי משקין" means "אין טמא עושה כיוצא בו"

3) Third הקדמה

- a) We established in the prior דיבור that in the beginning of this סוגיא the גמרא assumed for רבינא that בקדש בו עושה כיוצא בו applies even דרבנן
- b) And we also established for the first תירוץ of the גמרא that חנינא ר' deals with אוכל משקין ראשון with שריפה by way of שני to which there is a הוספה קדש שלישי

4) תוספות

- a) שאלה
  - i) Since בשר קדש שלישי that's an אוכל become a שלישי in the first place how did the טמא עושה כיוצא בו
- b) תשובה
  - i) had been מטמא the קדש שלישי to be אוכל קדש and חנינא ר' teaches that by with the other משקין that's a ראשון it's מותר to be טומאה to the אוכל to make it a שני
- c) קשיא
  - i) But the משקין שני was also a ראשון דרבנן based on וכו' כל הפוסל וכו' so that the בשר שלישי דאורייתא as well as שני דרבנן קדש שלישי was at the start already
  - ii) So how is there a הוספה when the בשר is נשרף with the other משקין that's a ראשון
- d) תירוץ
  - i) כל הפוסל את התרומה גזירה of דין ר' חנינא said his

5) מהרש"א

- a) קשיא
  - i) says at עמוד ב' רש"י that משקין that are a טומאה לטומאה שני לטומאה מדרבנן כלי a מטמא
  - ii) Why doesn't תוספות answer that the בשר קדש in the case of חנינא ר' was made a משקין ראשון by שני דרבנן כלי that was made a שלישי

iii) And since for this מהלך the שלישי isn't משקין נוגע the גזירה of התרומה את הפוסל isn't relevant

b) תירוצ

i) עיבור צורה at תוספות on ד"ה וליד דף טו. says that קדש that's נוגע in a כלי שני is נשרף only after

ii) It follows that the קדש isn't a שלישי in the full sense of the word

תוספות ד"ה עם בשר

בד"ה עם בשר כו' וי"ל משום דר' חנינא קאמר מימיהם של כהנים משמע שמעולם כך הוא אף קודם י"ח דבר כו' עכ"ל ר"ע נמי קאמר בהאי לישנא מימיהם של כהנים כו' אלא דר' עקיבא ודאי דבתר י"ח דבר דגזרו ביה ב"ש וב"ה הוה ולכך פריך שפיר עליה אפי' בראשון ושני נמי וכ"כ התוס' לקמן בשמעתין דמחט שנמצא בבשר וק"ל:

ד"ה דאיכא משקין See

דף יד:

רש"י ד"ה מתניתין קשיתי

[דף יד עמוד ב] בפירש"י בד"ה מתני' קשיתי' כו' ליתני שנטמא סתם ואנן קי"ל דאין כלי כו' עכ"ל פירושו מגומגם לי דהא לא ה"מ למתני שנטמא סתם דמצינו כלי שנטמא במשקין דהוה טמא מדרבנן כפירש"י לקמן אלא דהכי הל"ל דה"מ למתני שנטמא באב הטומאה ול"ל למתני טמא מת אי לאו דאיירי בנר של מתכת וק"ל:

1) First הקדמה

a) משנה

- i) הוסיף ר' עקיבא מימיהם של כהנים לא נמנעו מלהדליק שמן תרומה שהוא שלישי פסול בנר שנטמא בטמא מת אף על פי שמוסיפין טומאה על טומאת שמן

2) Second הקדמה

a) Based on "חרב הרי הוא כחלל"

- b) טמא מת the same as the טומאה אב is an טמא מת a נוגע that's מתכת

3) Third הקדמה

a) ראשון and make it a כלי a מטמא אב הטומאה only an מדאורייתא

- b) שני and make it a כלי a מטמא be מדרבנן משקין ראשון But

4) גמרא of the המשך

a) רש"י of רבא as explained by מימרא

i) It must be that

- (1) it became חרב הרי הוא כחלל and based on מתכת that's נר deals with a ר' עקיבא אב הטומאה who was an טמא מת by a נטמא אב הטומאה when it was

- (2) And when is נדלק in the נר there is a הוספה that makes the ראשון a שמן שלישי פסול

ii) because

- (1) If the משנה had referred to a חרס נר that's only a ראשון and the הוספה to the שמן שלישי פסול is only to become a שני

- (2) There'd be no need for the משנה to explain that the נר was made by an טמא because even if the משנה had said סתם "נטמא" we'd know that a כלי – the נר in this case – can be made a ראשון only by an אב הטומאה

5) מהרש"א

a) רש"י to קשיא

- i) The משנה needed to say that the נר was נטמא by an הטומאה אב

ii) Because otherwise we might have said that

- (1) the נר that is a כלי was made a שני דרבנן by משקין

(2) So that the נר as שני can't be מוסיף any טומאה to שמן that's already a שלישי פסול

b) תירוצ

iii) רבא accepts this נקודה and agrees that the משנה needs to say the נר was נטמא by an אב הטומאה so the נר becomes a ראשון and is מוסיף טומאה to the שמן by making it a שני

iv) רבא says only that

(1) if the נר were חרס there'd be no need to say that the אב הטומאה was a **טמא מת**

(2) since the fact that the נר was נטמא by a טמא מת would be relevant

(a) only for מתכת that

(i) based on חרב הרי הוא כחלל becomes an אב הטומאה if נטמא by a טמא מת

(ii) but becomes only a ראשון לטומאה if נטמא by a שרץ

(b) And only if the משנה needed to deal with a case where the נר was an אב הטומאה and the הוספה to the טומאה of the שמן would be to make the ראשון a שמן

תד"ה הכא טהור וטמא

תוס' בד"ה הכא טהור כו' כי היכי דשלישי דאורייתא מותר לעשותו שני ה"נ איסור כו' עכ"ל לפי מה שכתבו התוס' לקמן דאיסור הוא כמו פסול א"כ קשה דליכא למילף איסור דאורייתא משלישי דאורי' דכמו דטמא ופסול אינן שוין דחשיב ליה מוסיף ה"נ טמא ואיסור אינן שוין ומיהו מדר"ע ודאי איכא למילף שפיר איסור דאורי' מפסול דאורי' ומ"ש דל"ל למילף איסור מטומאה כמו שאפרש לקמן לר"ל כו' היינו מ"ש לקמן בד"ה נימא קסבר כו' וי"ל כיון דמדר' יהושע יליף ולא מצינו דר"מ יליף איסור מטומאה מסברא כו' ע"ש ור"ל הכא כמו דפליגי בר קפרא ור' יוחנן לקמן איכא למימר דפליגי ביה הכא ר"מ ור' יוסי ודו"ק:

1) First הקדמה

- a) The deals with whether it's מותר to be טומאה to a thing that was already טומא with מקולקל איסור or טומאה

2) Second משנה - הקדמה

- a) ר' חנינא
  - i) מימיהם של כהנים לא נמנעו מלשרוף בשר קדשים שלישי עם הבשר שנטמא באב הטומאה ונעשה ראשון
  - ii) אף על פי שהוסיפו לטומאת שלישי לעשותו שני
- b) הוסיף ר' עקיבא
  - i) מימיהם של כהנים לא נמנעו מלהדליק שמן תרומה שהוא שלישי פסול בנר שנטמא בטמא מת אף על פי שהוסיפו לטומאת שלישי לעשותו שני
- c) ר' מאיר
  - i) מדבריהם למדנו אשר בשעה ו' בערב פסח שורפין תרומה טהורה שהיא אסור דרבנן עם הטמא
  - ii) אף על פי שבשריפה זו מטמאין לתרומה טהורה
- d) ר' יוסי
  - i) הך דר' מאיר אינה היא המדה

3) Third הקדמה

- a) מטמא תרומה because it's not פסול counts only as שלישי בתרומה
- b) רביעי to מטמא קדש because it's טמא counts as שלישי בקדש

4) Fourth הקדמה

- a) The greater the original קלוקל the more מסתבר it is that it's מותר to be טומא
- b) The lesser the original קלוקל the more of a חידוש it is that it's מותר to be טומא

5) Fifth הקדמה

- a) It follows from the earlier הקדמות that
  - i) It's more מסתבר that it's מותר to be טומא to קדש that was already מקולקל as שלישי טמא

- ii) Than it is to be מוסיף טומאה to תרומה that was already מקולקל only as a שלישי מטמא אחרים that's not פסול
- b) And this explains why the משנה says that
  - i) after חנינא ר' taught his דין on הוספה to קדש that was a טמא שלישי and was מטמא שלישי פסול to תרומה that was only a פסול שלישי
- 6) Sixth הקדמה
  - a) establishes at ד"ה דמדאורייתא that a קלקול of איסור is considered to be at the same level of קלקול as the קלקול of פסול שלישי for תרומה
  - b) It follows that if it's מותר to be מוסיף טומאה to תרומה that's פסול שלישי it's also מותר to be מוסיף טומאה to an איסור
  - c) It also follows that
    - i) Since we've established that a קלקול of טמא that's מטמא is greater than a קלקול of פסול
    - ii) a קלקול of טמא that's מטמא is greater than a קלקול of איסור
- 7) Seventh הקדמה
  - a) A קלקול דרבנן is a greater קלקול than a קלקול דאורייתא
- 8) Eighth הקדמה
  - a) We'll establish on דף טו: and דף טז: that
    - i) ר' מאיר and ר' מאיר disagree with this מהלך ריש לקיש משום בר קפרא that both ר' מאיר and ר' יוסי hold that we're not מדמה the קלקול of איסור to the קלקול of טומאה
    - ii) While ר' יוחנן holds that both ר' מאיר and ר' יוסי agree that למדמין איסור לטומאה as outlined in the earlier הקדמות
  - b) מהרש"א on this point says
    - i) "היינו מה שכתב לקמן בד"ה נימא קסבר ויש לומר כיון דמדר' יהושע יליף וכו'"
    - ii) For an explanation see דף טו: at תוספות ד"ה נימא קסבר
- 9) Ninth הקדמה
  - a) אסור דאורייתא is פסח on שעה ז' at חמץ
- 10) גמרא
  - a) קשיא
    - i) "מדבריהם דמאן" does ר' מאיר derive his דין that תרומת חמץ טהורה can be נשרף with אסור דרבנן when the תרומה is ערב פסח on שעה ו' at ראשון that's a תרומה
    - ii) אילימא מדברי ר' חנינא התם מי דמי התם טמא וטמא הכא טהור וטמא
      - (1) It can't be that ר' מאיר refers to חנינא ר' since חנינא ר' deals with where the starting קלקול is טמא דאורייתא שלישי while ר' מאיר deals with where the starting קלקול at שעה ו' is an איסור דרבנן

ר' מאיר ר' יוסי disagrees with (2) Besides why does

מהרש"א explained by ד"ה הכא טהור וטמא at תוספות (11)

a) קשיא {an obvious פירכא by מהרש"א follows below}

i) why doesn't the גמרא explain that

(1) דאורייתא חמץ איסור when the חמץ בשעה ז' deal with ר' יוסי and ר' מאיר

(2) And that

(a) ר' יוחנן of שיטה agrees with ר' מאיר that מדמין איסור לטומאה and that's why he says it follows that

(i) שני שלישי לטומאה דאורייתא a חנינא hold than ר' חנינא Since
לטומאה

(ii) שני לטומאה an איסור דאורייתא In the same way

(b) אין ריש לקיש משום בר קפרא of שיטה agrees with ר' יוסי while
ר' מאיר doesn't follow from the דין of חנינא that there can
be a הוספה from איסור לטומאה

מהרש"א (12)

a) קשיא

i) We established in the הקדמות that the קלקול of טומאה is greater than the קלקול of
איסור

ii) so

(1) even if ר' מאיר holds that איסור לטומאה and even if the case of ר' מאיר
involves שעה ז' and an איסור דאורייתא

(2) how can תוספות ask that ר' מאיר can derive the greater רבותא that there can
be a הוספה from איסור ר' חנינא who says the lesser רבותא that there can
be a הוספה from לטומאה שלישי

b) But note that

i) this קשיא wouldn't apply had תוספות asked that ר' מאיר derive his דין
שלישי פסול דאורייתא to a מוסיף טומאה מותר ר' עקיבא from

ii) since איסור דאורייתא and שלישי פסול דאורייתא are equal קלקולים

תוספות ד"ה התם פסול ובא"ד ר' חנינא ובא"ד תיפתר

בד"ה התם פסול כו' תדע דהא ר"י דס"ל לקמן טומאת משקין לטמא אחרים דאורייתא כו' לא יליף מינה איסורא דרבנן כו' עכ"ל לכאורה דר"ל דלא יליף מיניה היינו מהא דר' חנינא אבל קשה דמאי תדע היא זו דהא ודאי ליכא למילף מידי מדר"ח דאימא שלישי דאורייתא יכול לעשותו שני דרבנן למ"ד אין אוכל מטמא אוכל אבל איסור דרבנן אסור לעשותו שני דרבנן דמה"ט לא קשה ליה לר"י מעיקרא אלא לר' עקיבא דמיירי בפסול דאורייתא דיכול לעשותו ראשון דאורייתא דה"נ מותר לעשות מאיסור דרבנן שני דרבנן אבל לר"ח אי איירי בולד דאורייתא ל"ק ליה לר"י מידי משום דאימא שלישי דאורייתא יכול לעשות שני דרבנן אבל איסור דרבנן אינו רשאי לעשות שני דרבנן ונראה דהא שכתבו התוס' תדע כו' לא יליף מינה איסור דרבנן כו' היינו נמי מהא דר"ע וכקושיית ר"י מעיקרא אלא דקא אמרי תדע מדר' יוסי גם לפי האמת ודו"ק:

בא"ד ר"ח נמי מוסיף אדר"ע כו' לא שמעינן שיהא שלישי דרבנן מותר לעשות שני כו' עכ"ל יש לדקדק בדבריהם אמאי לא תקשי להו בפשיטות טפי למאי דמוקי לה בולד טומאה דרבנן למ"ד דאוכל מטמא אוכל הא ר"ח נמי מוסיף הוא דלדידיה אפי' טומאה דרבנן דטהור מעליא הוא יכול לעשותו שני דאורייתא ור"ע לא קאמר אלא דפסול דאורייתא מותר לעשותו שני דאורייתא והיא בעצמה פירכת ירושלמי לא בא ר"ע אלא לפחות דהיינו לר"ח אפי' טהור מעליא מדאורי' יכול לעשותו שני דאורייתא ור' עקיבא לא קאמר אלא פסול דאורייתא דיכול לעשותו שני דאורייתא ויש ליישב דבריהם דודאי למ"ד אוכל מטמא אוכל יש להקשות כן בפשיטות וכדפרי' בירושלמי אלא שהוסיפו התוס' לומר דלמ"ד נמי אין אוכל מטמא אוכל יש להקשות דר"ח מוסיף הוא דהא דמותר לאיסור [שלישי] דרבנן לעשותו שני דרבנן ליכא למילף להיתרא מהא דר"ע ומהא דר"ח איכא למילף כמ"ש התוס' לעיל מיניה ודו"ק:

בא"ד תפתר בטבול יום דבית הפרס שהוא מדבריהם כו' עכ"ל ק"ק לפ"ז דאימא דר"ח בולד טומאה דאורי' איירי ומדבריהם דקאמ' ר"מ אדר"ע קאי דאיירי בטבול יום דרבנן דיכול לעשות דאוריית' ובהא גופיה נמי איכא למימר מוסיף אדר"ח ויש ליישב ודו"ק:

1) First הקדמה

- a) מטמא תרומה counts as "פסול" but not as "טמא" because it's not תרומה
- b) רביעי to מטמא קדשים counts as טמא because it's שלישי בקדש

2) Second הקדמה

- a) תרומה שלישי פסול as קלקול of איסור

3) Third הקדמה

- a) דרבנן that's קלקול of דאורייתא is greater than a קלקול that's

4) Fourth הקדמה

- a) The קלקול of איסור דאורייתא is greater than the קלקול of שלישי בקדש דאורייתא
- b) But the קלקול of שלישי בקדש דרבנן is the same as the קלקול of an איסור דרבנן – as תד"ה דאורייתא we'll explain at

5) Fifth הקדמה

- a) At this point the גמרא assumes that ר' חנינא deals with a שלישי לטומאה דאורייתא

6) Sixth הקדמה

- a) אוכלין נר that aren't deals with שמן ר' עקיבא
b) It follows that the ענין of אין אוכל מטמא אוכל doesn't apply to the case of ר' עקיבא

7) גמרא of the המשך

- a) "מדבריהם דמאן" does ר' מאיר derive his דין that
i) ערב פסח on שעה ו' at ראשון that's a תרומה נשרף with תרומת חמץ טהורה can be אשר דרבנן when the תרומת חמץ is
ii) שני לטומאה becomes תרומה טהורה with the result that
b) תוספות as explained by שאלה
(1) Does ר' חנינא intend the לימוד to be from ר' מאיר according to the דאמר מאן that אין אוכל מטמא אוכל as in this table 1

טבלא א' – אלו אין אוכל מטמא אוכל		
ר' חנינא	ר' מאיר	
תחלה	איסור דרבנן	שלישי דאורייתא
סוף	שני דרבנן (דאין אוכל מטמא אוכל)	שני דרבנן (דאין אוכל מטמא אוכל)

- (2) Or does ר' חנינא intend the לימוד to be from ר' מאיר according to the דאמר מאן that אוכל מטמא אוכל as in this table 2

- (3) who for the דאמר מאן that אוכל מטמא אוכל deals with this case

טבלא ב' – אלו אוכל מטמא אוכל		
ר' חנינא	ר' מאיר	
תחלה	איסור דרבנן	שלישי דאורייתא
סוף	שני דאורייתא (דאוכל מטמא אוכל)	שני דאורייתא (דאוכל מטמא אוכל)

c) תשובה

- i) No because
(1) both in table 1 and table 2 the starting קלקול for ר' חנינא – שלישי דאורייתא – is greater than the starting קלקול of איסור דרבנן in the ציור of ר' מאיר
(2) And it follows that the דין of ר' חנינא that there can be a הוספה to a greater קלקול is no proof that there can also be an הוספה to a lesser קלקול

d) שאלה

- i) Can the לימוד be from ר' עקיבא

e) תשובה

- i) no
ii) "מי דמי התם [בתרומת שמן שלישי] פסול הכא [בתרומה בשעה ו'] טהור"

8) תוספות

- a) גמרא of the תשובה to קשיא

- i) We established that the תרומה שלישי of קלקול is the same as the קלקול of איסור פסול
- b) תירוצ
- i) The שלישי פסול דאורייתא of קלקול is less than the קלקול of איסור דרבנן at חמץ שעה ו' in the case of עקיבא ר' מאיר
- ii) So מוסיף טומאה to be מתיר ר' עקיבא who is מוסיף טומאה to an איסור דרבנן that it's also מותר to be מוסיף טומאה דאורייתא
- 9) תוספות
- a) ר"י of קשיא

- i) As we'll explain in detail below
- (1) מלמד ר' מאיר ought to be able to derive his דין from a מלמד
- (2) Even if the starting קלקול is greater in the מלמד than in the case of ר' מאיר
- (3) So long as the הוספה in the case of the מלמד is not proportionally less than the הוספה in the case of ר' מאיר

b) Now

- i) analyze the הוספות for ר' עקיבא and ר' מאיר if אין אוכל מטמא אוכל

טבלא ג' קושיית ר"י אליבא דר' עקיבא אלו אין אוכל מטמא אוכל		
תחלה	ר' עקיבא	ר' מאיר
פסול דאורייתא	איסור דרבנן	
סוף	שני דאורייתא (דלא שייך אוכל דמטמא אוכל)	שני דרבנן (דאין אוכל מטמא אוכל)

- ii) The אין אוכל מטמא (because שני דרבנן to איסור דרבנן ר' מאיר is from הוספה) and this הוספה is proportional to the הוספה for ר' עקיבא (אין אוכל) and this הוספה is proportional to the הוספה for ר' עקיבא (אין אוכל מטמא) because ר' עקיבא (שני דאורייתא) (the שני דאורייתא doesn't apply to נר ושמך)
- iii) So why can't ר' מאיר derive his דין from the case of ר' עקיבא even though the starting קלקול in the case of ר' מאיר that's דרבנן is less than the starting קלקול in the case of ר' עקיבא that's דאורייתא

c) Note that

- i) the following table explains why the same קשיא doesn't apply to the case of ר' חנינא

טבלא ד' ניהא לר"י אליבא דר' חנינא אלו אין אוכל מטמא אוכל		
תחלה	ר' חנינא	ר' מאיר
פסול דאורייתא	שלישי דאורייתא	איסור דרבנן
סוף	שני דרבנן (דהרי ר' חנינא באוכל משתעי)	שני דרבנן (דאין אוכל מטמא אוכל)

- ii) namely

- (1) ר' חנינא deals with אוכלין to which the דין of אוכל מטמא אוכל applies the same as for ר' מאיר

(2) And the חנינא from ר' מאיר is less than the שני דרבנן to ר' מאיר הוספה הוספה

d) ר"י of קשיא to תירוצ

i) Must be that

(1) The only relevant factor is the starting קלקול of the מלמד

(2) And

(a) if the starting קלקול of the מלמד is greater than the starting קלקול in the case of ר' מאיר

(b) there can be no לימוד from the מלמד even if the הוספות of the two cases are proportionally the same

10) תוספות of the המשך to the הקדמות

a) In later דיבורים we'll refer to the שיטה of ר' ירמיה on דף טו

b) ר' ירמיה holds that the שיטה of "נימא קסבר" at דף יד is the same as the שיטה of ר' ירמיה

c) This שיטה holds that for the מאן דאמר that $\text{אין אוכל מטמא אוכל}$ between ר' מאיר and ר' יוסי is based on whether the starting קלקול in the case of ר' חנינא is דאורייתא or דרבנן as in this table:

טבלא ה' נימא קסבר לר' מאיר ור' יוסי אלו אין אכל מטמא אוכל			
	ר' חנינא אליבא דר' מאיר	ר' חנינא אליבא דר' יוסי	ציוור דר' מאיר
תחלה	שלישי דרבנן	שלישי דאורייתא	איסור דרבנן
סוף	שני דרבנן (דאין אוכל מטמא אוכל)	שני דרבנן (דאין אוכל מטמא אוכל)	שני דרבנן (דאין אוכל מטמא אוכל)

d) In short

i) for ר' מאיר the starting קלקול (איסור דרבנן) in the case of ר' מאיר counts as the same as the starting קלקול (שלישי דרבנן) in the case of ר' חנינא and that's why ר' מאיר can derive from ר' חנינא that it's מותר to be מוסיף a שני דרבנן to an איסור דרבנן

ii) for ר' יוסי the starting קלקול (איסור דרבנן) in the case of ר' מאיר is less than the starting קלקול (שלישי דאורייתא) in the case of ר' חנינא and that's why ר' מאיר can't derive his דין from ר' חנינא

11) תוספות of the המשך

a) "תדע"

i) The שיטה of ר' יוסי proves that

(1) the דין of ר' מאיר can't be derived from a מלמד if the starting קלקול of a מלמד is greater than the starting קלקול in the case of ר' מאיר

(2) and it's not relevant that the הוספות are the same as here where the הוספה for both is שני דרבנן {an obvious קשיא by מהרש"א follows below}

טבלא ו' נימא קסבר לר' מאיר ור' יוסי			
	ר' חנינא אליבא דר' מאיר	ר' חנינא אליבא דר' יוסי	ציוור דר' מאיר
תחלה	שלישי דרבנן	שלישי דאורייתא	איסור דרבנן

סוף	שני דרבנן	שני דרבנן	שני דרבנן
-----	-----------	-----------	-----------

מהרש"א 12)

a) קשיא

- i) The ראי' isn't a יוסי of שיטה
 ii) Because in fact the הוספה for ר' because the הוספה for ר' יוסי aren't the same for ר' because the הוספה for ר' יוסי is from דאורייתא שלישי to שני דרבנן and is less than the הוספה for ר' מאיר from שני דרבנן to איסור דרבנן

טבלא ז' נימא קסבר לר' יוסי		
ר' חנינא אליבא דר' יוסי	ציוור דר' מאיר	
תחלה	שלישי דאורייתא	איסור דרבנן
סוף	שני דרבנן	שני דרבנן
מין שלישי דאורייתא לשני דרבנן	מין איסור דרבנן לשני דרבנן	

- iii) Here's proof that the הוספה from דאורייתא שלישי to שני דרבנן is less than the הוספה from שני דרבנן to איסור דרבנן

(1) In tables 3 and 4 we established that

(a) Although

- (i) ר"י asked that ר' מאיר ought to be able to derive that there can be a הוספה from שני דרבנן to איסור דרבנן from עקיבא ר' who says that there can be a הוספה from דאורייתא פסול דאורייתא to הוספה

(b) Still

- (i) ר"י accepted that ר' מאיר can't derive that there can be a הוספה from שני דרבנן to איסור דרבנן from ר' חנינא ר' who says that there can be a הוספה from דאורייתא שלישי to שני דרבנן

b) תירוץ

- i) נימא קסבר of שיטה by its "תדע" means to say only that for the תוספות
 (1) Even if it were relevant that the הוספה in the case of מלמד is proportionally the same as the הוספה in the case of ר' מאיר
 (2) ר' חנינא couldn't derive the דין of ר' מאיר from the case of ר' חנינא because the הוספה of ר' חנינא is less than the הוספה of ר' מאיר

בא"ד ר' חנינא נמי מוסיף at מהרש"א of המשך 13)

a) קשיא of "ואם תאמר"

- i) See table 8 that analyzes the שיטה of נימא קסבר both for the דאמר that אוכל אין אוכל מטמא אוכל and for the דאמר that אוכל מטמא אוכל

טבלא ח' נימא קסבר לר' חנינא ור' עקיבא אליבא דר' מאיר		
ר' חנינא אליבא דר' מאיר	ר' עקיבא	
תחלה	שלישי טמא דרבנן	שלישי פסול דאורייתא
סוף	שני דרבנן אלו אין אוכל מטמא אוכל	שני דאורייתא

	שני דאורייתא אלו אוכל מטמא אוכל	
--	------------------------------------	--

ii) now

- (1) To be עקיבא (ר' עקיבא) is more קלקול that's דאורייתא (as for ר' עקיבא) to a starting מוסיף טומאה than to be דרבנן (ר' חנינא) קלקול that's דאורייתא (as for ר' חנינא) מוסיף טומאה מסתבר
- (2) It follows that the חידוש of ר' חנינא is greater than the חידוש of ר' עקיבא
- (3) Why then does the משנה say "הוסיף ר' עקיבא" that implies that the חידוש of ר' חנינא is greater than the חידוש of ר' עקיבא

14) ירושלמי

- a) אוכל מטמא אוכל notes that the קשיא is even greater for the מאן דאמר that אוכל מטמא אוכל שני שלישי דרבנן to a שלישי דרבנן even from a הוספה מתיר ר' חנינא because then דאורייתא דאורייתא

15) מהרש"א

- a) doesn't ask the greater קשיא of ירושלמי because תוספות wants to point out that its קשיא applies even if אוכל מטמא אוכל אין

16) תוספות of המשך

- a) ירושלמי of תירוצן
  - i) שלישי פסול דרבנן that's שמן תרומה is קלקול starting ר' עקיבא deals with where because the שמן was made טמא by a טבול יום דרבנן
  - ii) The קלקול of ר' עקיבא in the case of תרומה שלישי פסול דרבנן of קלקול is less than the קלקול of ר' חנינא – and that's why the חידוש of ר' חנינא is greater than the חידוש of ר' עקיבא

טבלא ט' נימא קסבר לר' חנינא ור' עקיבא אליבא דירושלמי לר' מאיר		
תחלה	שלישי דרבנן	ר' חנינא אליבא דר' מאיר
סוף	שני דרבנן אלו אין אוכל מטמא אוכל שני דאורייתא אלו אין אוכל מטמא אוכל	ר' עקיבא שלישי פסול דרבנן שני דאורייתא

17) בא"ד תפתר at מהרש"א

- a) ירושלמי to קשיא
  - i) Then to answer the קשיא of מדבריהם דמאן ר' מאיר why doesn't the גמרא follow the מהלך of this table

טבלא י' קושיית תוספות לירושלמי			
תחלה	שלישי דאורייתא	ר' חנינא אליבא דר' מאיר	ר' עקיבא
סוף	שני דרבנן אלו אין אוכל מטמא אוכל שני דאורייתא אלו אין אוכל מטמא אוכל	שני דרבנן אלו אין אוכל מטמא אוכל שני דאורייתא אלו אין אוכל מטמא אוכל	איסור דרבנן (דלא שייך אין אוכל מטמא אוכל בשמן ונר)

- ii) namely ר' חנינא deals with a שלישי דאורייתא

- (1) For the מאן דאמר that אוכל מטמא אוכל the חידוש of ר' חנינא is that it's מותר to be שלישי דאורייתא to the מוסיף שני דאורייתא
- (2) For the מאן דאמר that אין אוכל מטמא אוכל the חידוש of ר' חנינא is that it's מותר to be שלישי דאורייתא to the מוסיף שני דרבנן
- iii) מוסיף שני דאורייתא to be מותר it's שלישי פסול דרבנן that even מוסיף ר' עקיבא
- iv) Now
- (1) Since an איסור has the same קלקול as שלישי פסול
- (2) איסור דרבנן relies on ר' עקיבא ר' מאיר
- (a) there can be a הוספה to שלישי דאורייתא for the מאן דאמר that אוכל מטמא אוכל
- (b) there can be a הוספה to שני דרבנן for the מאן דאמר that אין אוכל מטמא אוכל

דף טו.

רש"י ד"ה יניחה וד"ה דיקא נמי

[דף טו עמוד א] בפירש"י בד"ה יניחה במקום כו' דכיון דאינה ראויה אלא להדלקה יכול לגרום לה טומאה והא נמי אפי' טהורה בת ביעור כו' עכ"ל ר"ל אף על גב דהכא בתלויה שרי ר' יהושע יליף מינה ר"מ אף בטהורה מה"ט דכיון דחזינן דר"י שרי באינה ראויה אלא להדלקה הך טהורה דהכא גבי פסח נמי בת ביעור היא ואינה ראויה אלא לשריפה ומיהו ר"י פליג עלה במתני' וקאמר דיש לחלק בין תלויה לטהורה ומודה ר' יהושע בטהורה ולמאי דמסיק דהכא לא שרי רבי יהושע אלא משום גרמא ובההיא דלקמן חבית שנשברה שרי ר' יהושע אף בידים משני לה בסוף פרקין דההיא משום הפסד חולין שרי אף בידים ולקמן בברייתא נמי דקתני בדברי רבי יוסי אבל היאך נשרוף תלויה עם הטמאה ובמתני' דהכא שרי ליה אליבא דר' יהושע בתלויה בסוף פרקין פריך לה ומשני הא ר' יוסי הא ר"ש ע"ש ומה שכתב מהרש"ל בזה אין צורך ודו"ק:

בד"ה דיקא נמי כו' דמודה ר"א ור"י בזו ש"מ מינייהו הוה יליף כו' עכ"ל ודקאמר ליה על מה נחלקו על התלויה כו' ר"ל דאיכא למימר דכי מיקל ר"י בתלויה גבי חבית שנולד לה ספק טומאה ותנא גרמא והוא הדין בידים מיהו בטהורה ליכא למימר דמיקל כך פרש"י לקמן למאי דמוקי לה דר"מ מדר"ח יליף וכן יש לפרש הכא למאן דמוקי לה דמדר"י יליף אבל הוא דחוק דמאי קשיא ליה מהך תלויה דחביות שנולד לה ספק טומאה דהא איכא לפלוגי שפיר בין גרמא ובין בידים כדמפליג בהדיא תלמודא אבל הנכון דקא"ל על מה נחלקו על תלויה כו' היינו לר"ש דלא מפליג בין גרמא ובין בידים דפליגי ר"א ור"י הכא בתלויה דאמרינן לקמן בסוף פירקין וכמ"ש לעיל ויש לכוון פירושו ג"כ על דרך זה דתנא גרמא וה"ה בידים היינו לר"ש דס"פ ותו לא מידי ודו"ק:

1) First דף יד. at משנה דפסח – הקדמה

a) ר' מאיר

- i) מדבריהם למדנו אשר בשעה ו' בערב פסח שורפין תרומה טהורה שהיא אסור דרבנן עם הטמאה
- ii) אף על פי שבשריפה זו מטמאין לתרומה טהורה

b) ר' יוסי

- i) הך דר' מאיר אינה היא המדה
- ii) It's only for תרומה תלוי' that says ר' יהושע כאחת שורפין שתיקן כהן מוסיף טמאה to be שורפין שתיקן כאחת ר' יהושע תרומה תלוי' It's only for בידים

2) גמרא

a) שאלה

- i) Who are the תנאים from whom ר' מאיר derives his דין מדבריהם

b) ריש לקיש משום בר קפרא of תשובה

- i) and says it's ר' אליעזר disagrees with חבית שנולד לה ספק of ברייתא in the ר' יהושע תרומה תלוי' for גורם טמאה to be מותר

- ii) תרומה טהורה in טומאה for מותר that it's also ר' יהושע from מדיק is ר' מאיר שעה ו' שעה ו'
- c) ריש לקיש to קשיא
- i) "התם גרמא בעלמא הכא בידים"
- ii) מתיר ר' יהושע that גרמא לטומאה only in the ברייתא
- iii) How can מאיר ר' rely on ר' יהושע to permit בידים טומאה
- d) תירוצ
- i) אין הכי נמי
- ii) In fact מאיר ר' relies on a second ברייתא of חבית שנשברה where ר' יהושע permits תרומה טהורה even for טומאה בידים
- e) שאלה
- i) Why does יוסי ר' disagree and say אינה היא המדה
- f) תשובה
- i) יוסי ר' says the ברייתא of חבית שנשברה כדו is a special case because it involves הפסד חולין
- 3) ד"ה יניחנה at מהרש"א as explained by רש"י
- a) שאלה
- i) In the חבית of ברייתא ר' מאיר relies on the גמרא when the הוה אמינא שנוולד לה ספק
- ii) How did the גמרא accept that מאיר ר' relies for his דין on טהורה on a תרומה תלוי that deals with ברייתא
- b) תשובה
- i) The גמרא held that מאיר ר' says for ר' יהושע that
- (1) just as תרומה תלוי can be used only for הסקה
- (2) in the same way חזי is שעה ו' in תרומת חמץ only for שריפה
- c) שאלה
- i) And how did the גמרא understand why יוסי ר' disagrees
- d) תשובה
- i) יוסי ר' holds that this סברא isn't enough to overcome the fact that the ברייתא deals with תרומה טהורה while מאיר ר' deals with תרומה תלוי
- 4) ד"ה דיקא נמי at מהרש"א as explained by רש"י at עמוד ב' on רש"י
- a) שאלה
- i) Since the גמרא decides that "התם גרמא בעלמא הכא בידים" is the reason מאיר ר' can't derive his דין from the ברייתא of ספק חבית שנולד לה

- ii) Is it possible to explain for ר' יוסי also that the ברייתא of ספק לה שנוולד isn't relevant because the ברייתא permits only גרמא
- b) תשובה
  - i) No because we've established that ר' יוסי in משנה דפסח relies only on the סברא that ר' יהושע deals with תרומה תלוי while מאיר applies his דין even to טהורה
- c) Note by the way that
  - i) Although רש"י at 'ב' sets out this מהלך only in discussing the שיטה of ר' יוחנן of which aren't relevant at this point
  - ii) The same מהלך applies here to explain the שיטה of ריש לקיש on why ר' יוסי disagrees with מאיר
- 5) מהרש"א
  - a) רש"י to קשיא to הקדמה
    - i) At דף כ: the גמרא asks three קושיות
      - (1) Why is it that
        - (a) even תלוי' to מוסיף טומאה to be מתיר ר' יהושע says משנה דפסח in ר' יוסי בידים
        - (b) גרמא only for הוספה permits a חבית שנוולד לה ספק of ברייתא in ר' יהושע
        - (c) even to מוסיף טומאה to be מתיר is ברייתא דחבית שנשברה כדו in ר' יהושע בידים and even טהורה
    - ii) And the גמרא answers that
      - (1) הפסד חולין of ברייתא כדו is a special case because of חבית שנשברה כדו
      - (2) ר' on the שיטה of ר' שמעון refers to the understanding of משנה דפסח in ר' יוסי יהושע
      - (3) ר' in the ברייתא of ספק לה שנוולד sets out his own שיטה that where there's no הספק חולין a הוספה is מותר only בגרמא and only for תרומה תלוי
  - b) קשיא
    - i) Then why does רש"י need to decide for ר' יהושע that it's מותר בידים to be מוסיף תרומה תלוי to טומאה
  - c) תירוץ
    - i) Probably רש"י refers to the שיטה of ר' יהושע as understood by שמעון

דף טו.

תד"ה וולד טומאה דרבנן ובא"ד הקשה ר"י ורש"י דף טו: ד"ה ר' יוסי

תוס' בד"ה וולד טומאה כו' ולפרש"י אינו היא מן המדה דרבי יוסי היינו דלא מדמינן איסור דרבנן לטומאה כו' עכ"ל וצ"ל לפום סברא דהשתא דלא מדמינן איסור לטומאה בשבע נמי אוסר ר"י אבל לא קאי הכי לקמן למאי דקאמר ר' יוחנן דבשבע ד"ה שורפין דהשתא ע"כ מדמדמינן איסור דאורייתא לטומאה דאורייתא ה"נ מדמינן איסור דרבנן לטומאה דרבנן כפירש"י לקמן בהדיא גבי הא דפריך א"ה אמאי אינה היא מן המדה ומש"ה הוצרך ר' ירמיה לאוקמא דלכ"ע מדמינן איסור לטומאה אלא דפליגי בטומאת משקין לטמא אחרים אי הוה דאורייתא אי לא ולכך הוצרך רש"י לשנות פירושו לקמן דהכא פירש וולד טומאה דרבנן דהיינו שהכלי שנשטמא ממשקין ובההיא דר' ירמיה פי' שהמשקין נשטמאו מהכלי משום דהכא לכ"ע הוה ההיא דר"ח וולד טומאה דרבנן דהיינו שהכלי נשטמא במשקין ובהא פליגי דר"מ מדמה איסור לטומאה ור"י אינו מדמה איסור לטומאה אבל לקמן דר' יוסי מודה בז' דשורפין וע"כ מדמה איסור לטומאה הוצרך לפרש לר' יוסי דהוה וולד דאורייתא היינו שהמשקין נשטמאו בכלי והבשר מן המשקין טומאת משקין לטמא אחרים דהיינו אוכל ומשקין דאורייתא אבל הכלי מן המשקים ודאי אינו טמא אלא מדרבנן דמדאורייתא אין הכלי טמא אלא מאב הטומאה זהו הנראה לי משיטת רש"י וק"ל:

בא"ד הקשה ר"י למ"ד אין אוכל כו' א"כ לר' יוסי לא משכחת שלישי דאורייתא כו' עכ"ל בפשיטות לרבי ירמיה דמוקי לה שלישי דאורייתא ע"י משקין לא תקשי להו דאימא ר' ירמיה סבר אוכל מטמא אוכל והוה תוספת טומאה מדאורייתא דשלישי דאורייתא עושה שני דאורייתא וכן פרש"י לקמן אלא למ"ד אין אוכל מטמא אוכל קשיא להו שפיר לר' יוסי דמוקי לה בשלישי דאורייתא א"א לאשכוחי אלא שנגע הבשר במשקין שניים וא"כ לא הוה תוספת ולא ניחא להו למימר גם בזה כפירש"י לקמן דרבינא דס"ל אין אוכל מטמא אוכל מוקי לה בתוספת טומאה דרבנן כדמוקמינן לה ברישא ע"ש אבל לר"מ ל"ק להו דשלישי [דרבנן] הכא אפשר לאשכוחי בלא משקין ולא תקשי להו נמי לר"מ בעלמא למ"ד אין אוכל מטמא אוכל היכן אשכחן שלישי דאורייתא כיון דס"ל טומאת משקין לטמא אחרים דרבנן די"ל דאפשר לאשכוחי שלישי דאורייתא במשקין שנשטמאו באוכל שנשטמאו בכלי ראשון וכ"כ התוס' לקמן ודו"ק:

בפירש"י בד"ה ור"י לטעמיה כו' ורבינא דאית ליה כו' ומוקי לה לתוספת טומאה דרבנן כו' ומאי מדבריהם מדר"א ור"י עכ"ל אין לפרשו לתוספת טומאה דרבנן בולד טומאה דרבנן וכמו שפירש"י לעיל שהבשר נשטמא בכלי שנשטמא במשקה שנשטמ' בשרץ דא"כ לא אצטריך ליה לפרושי מדבריהן מדר"א ור"י אלא מדברי ר"ח כדאמרי' לעיל ורבי יוסי פליג דלא נילף איסור דרבנן מטומאה דרבנן כמ"ש התוס' לעיל לשיטת רש"י ואם נאמר דר"י מודה בזה ע"כ דיליף איסור מטומאה וא"כ הדרן קושיין לדוכתין אמאי אינה היא מן המדה אלא דר"ל כדאוקמה ר"ל משום בר קפרא וולד טומאה דאורייתא ולא הוי אלא תוספת טומאה דרבנן כיון שאין אוכל מטמא אוכל ומיהו ליכא לאשכוחי שיהיה הבשר וולד טומאה דאורייתא אלא ע"י עצים ולבונה כמ"ש התוספות דע"י אוכל ליכא לאוקמא דאין אוכל מטמא אוכל ואם ע"י כלי שנשטמא במשקין לא הוה אלא וולד מדרבנן ואם ע"י משקין

שנטמאו בכלי אפילו לר"י דאית ליה טומאת משקין דאורייתא תקשי כדפרכינן דלא הוה תוספת טומאה דרבנן דע"י משקין נמי נעשה הבשר שני דרבנן ודו"ק:

1) First הקדמה

a) טומאת משקין לטמא אחרים דאורייתא holds that ר' יוסי according to ר' עקיבא

2) Second הקדמה

a) מטמא כלים are משקין ראשון that מדרבנן it's only agree that כולי עלמא

3) Third הקדמה

a) כל הפוסל את התרומה מטמא משקין להיות תחלה מדרבנן

4) Fourth הקדמה

a) אוכל מטמא אוכל בקדש and hold that רב אביי and רב אדא בר אהבה

b) אין אוכל מטמא אוכל בקדש holds that רבינא

5) Fifth הקדמה

a) משנה

i) ר' חנינא

(1) מימיהם של כהנים לא נמנעו מלשרוף בשר קדשים שלישי עם הבשר שנטמא באב הטומאה ונעשה ראשון

(2) אף על פי שהוסיפו לטומאת שלישי לעשותו שני

b) הוסיף ר' עקיבא

i) מימיהם של כהנים לא נמנעו מלהדליק שמן תרומה שהוא שלישי פסול בנר שנטמא בטמא מת אף על פי שהוסיפו לטומאת שלישי לעשותו שני

c) ר' מאיר

i) מדבריהם למדנו אשר בשעה ו' בערב פסח שורפין תרומה טהורה שהיא אסור דרבנן עם הטמאה

ii) אף על פי שבשריפה זו מטמאין לתרומה טהורה

d) ר' יוסי

i) הא דר' מאיר אינה היא המדה

6) Sixth הקדמה

a) מוסיף טומאה to be מותר it's that it is that more the starting קלקול The greater

7) Seventh הקדמה

a) קלקול דרבנן is greater than קלקול דאורייתא

8) Eighth הקדמה

a) קלקול איסור דרבנן is the same as קלקול שלישי דרבנן

9) גמרא

a) שאלה

- i) מדבריהם דמאן
  - b) רש"י as understood by נימא קסבר of תשובה
    - i) משנה in the ר' חנינא and ר' יוסי agree that ר' מאיר
      - (1) כל by a נטמא because it was דרבנן only טמא that's שלישי לטומאה deals with a משקין ראשון by שני דרבנן that was made a מוסיף to be מותר it's
        - (a) אוכל מטמא אוכל דאורייתא if שני דאורייתא of טומאה the
        - (b) אין אוכל מטמא אוכל דאורייתא if שני דרבנן of טומאה the
      - (2) And teaches that it's מותר to be מוסיף
        - (a) אוכל מטמא אוכל דאורייתא if שני דאורייתא of טומאה the
        - (b) אין אוכל מטמא אוכל דאורייתא if שני דרבנן of טומאה the
    - ii) from this מאיר ר' is מדייק that to תרומת חמץ ו' at שעה ו' that's also it's אסור מדרבנן
      - (a) אוכל מטמא אוכל דאורייתא if שני דאורייתא of טומאה the
      - (b) אין אוכל מטמא אוכל דאורייתא if שני דרבנן of טומאה the
    - iii) of the דין at all so אין מדמין איסור לטומאה that he holds because ר' יוסי disagrees
      - (a) אוכל מטמא אוכל דאורייתא if שני דאורייתא of טומאה the
      - (b) אין אוכל מטמא אוכל דאורייתא if שני דרבנן of טומאה the
- 10) גמרא of המשך (10)
- a) ריש לקיש משום בר קפרא שיטה
    - i) ר' מאיר of the דין so that אין מדמין איסור לתרומה and ר' יוסי agree that ר' חנינא can't be derived from
      - ii) instead
        - (1) ר' יהושע where חבית שנשברה כדו of ברייתא derives his דין from the ר' מאיר
          - (a) מטמא תרומה טהורה to be מותר בידים it's that says
          - (b) הפסד חולין ר' יוסי says the ברייתא is no proof because it involves
  - b) שאלה
    - i) By the way what are the facts in the case of ר' חנינא
  - c) תשובה
    - i) ר' מאיר since שלישי דאורייתא deals with משנה in the ר' חנינא It's possible that
      - anyway doesn't derive his דין from ר' חנינא
- 11) עמוד ב' at גמרא of המשך (11)
- a) ר' יוסי even דאורייתא is איסור חמץ when שעה ז' in ר' יוחנן says that
    - (a) תרומה טמאה with שורף תרומה טהורה to be מותר
  - b) קשיא
    - i) "אי הכי אמאי אמר ר' יוסי אינה היא המדה"
- 12) ר' ירמיה of שיטה on the גמרא of המשך and ד"ה ולד טומאה at מהרש"א (12)
- a) גמרא of the קשיא of the פירוש

- i) ר' יוחנן agrees with ר' יוסי who says דף טו: proves on תוספות at מאיר must hold that
 (1) ר' חנינא derives his דין from ר' מאיר
 (2) מדמין איסור דאורייתא לטומאה דאורייתא ר' יוסי holds that
- ii) For the שיטה of קסבר we've established that both ר' מאיר and ר' יוסי say that ר' חנינא deals with שלישי that's טמא only because it was נטמא by a כלי that משקין by נטמא
- iii) Now – as explained by רש"י at הכי
 (1) It's מסתבר that
 (a) שלישי פסול דאורייתא to מדמה איסור דאורייתא ר' יוסי is since
 (b) טומאה דרבנן to מדמה איסור דרבנן He's also
- iv) So why did ר' יוסי say אינה היא המדה
- b) And this is also why the גמרא according to רש"י now can no longer follow the שיטה of ר' מאיר and ר' יוסי between מחלוקת and instead needs to explain that the שיטה of ר' ירמיה is whether the שלישי is דאורייתא or דרבנן per the שיטה of ר' ירמיה
- c) Namely
- i) משקין שני by נטמא שלישי the ר' חנינא In the case of
- ii) and the basis of the מחלוקת at שעה ו' is that
 (1) ר' מאיר holds that
 (a) טומאת משקין לטמא אחרים דרבנן because דרבנן only טמא שלישי is
 (b) טומאה דרבנן to מוסיף טומאה מותר it's ר' חנינא holds that
 (c) איסור דרבנן would apply to the same דין that it follows further that
 (2) While ר' יוסי holds that טומאת משקין לטמא אחרים דאורייתא שלישי is so that the מותר it's ר' חנינא and the case of טמא דאורייתא איסור דרבנן to מוסיף טומאה be
- iii) There is no מחלוקת at שעה ז' where the איסור is דאורייתא because then the case of ר' יוחנן for ר' יוסי is relevant also for שלישי דאורייתא ר' חנינא that deals with ר' מאיר agrees with
- d) {but note that at טהור וטמא we saw that ד"ה הכא טהור וטמא asks that there should be no לימוד in this case since קלקול שלישי דאורייתא is greater that קלקול איסור דאורייתא}
- 13) ד"ה ר' יוסי לטעמי at רש"י
- a) ר' ירמיה to קשיא
- i) ראשון also count as שלישי the מטמא ר' ירמיה that according to משקין שני
 כל הפוסל כלל of based on the דרבנן
- ii) so that the שלישי is not only שלישי דרבנן ר' מאיר and ר' יוסי for שלישי דאורייתא ר' יוסי and ר' מאיר for both שלישי דרבנן but is also

iii) Now

(1) If נוגע בשר ראשון שלישי is later we understand that if the שלישי is later
there is a הוספה to דאורייתא

(2) But

(a) if שני דרבנן to a ראשון can result only in שני דרבנן
that's a level of טומאה the שלישי already has

(b) So in what sense does ר' חנינא say the נגיעה results in a הוספה

b) תירוץ

i) ר' ירמיה' Must be that

(1) קדש for אוכל מטמא אוכל דאורייתא אביי and רב אדא בר אבהו agrees with

(2) אין אוכל מטמא אוכל בקדש who says רבינא and disagrees with

c) שאלה

i) ר' מאיר of מדבריהם and ר' חנינא of הוספה explain the רבינא

d) רש"י of לשון in תשובה

i) "רבינא מוקי לה לתוספת טומאה דרבנן דמתניתין כדאוקימנא ברישא ומאי מדבריהן מדברי ר'
אליעזר ור' יהושע"

14) רש"י ד"ה ר' יוסי לטעמי at תוספות

a) רש"י ד"ה ר' יוסי לטעמי at מהרש"א as explained by תשובה

i) ר' חנינא in the ריש לקיש of שיטה refers to the כדאוקימנא ברישא by רש"י
שלישי דאורייתא deals with משנה

ii) שלישי to the מוסיף to be מותר it's that רבינא teaches according to ר' חנינא
אוכל with שריפה (אין אוכל מטמא אוכל) by רבינא says that שני דרבנן a דאורייתא
ראשון

iii) Now

(1) Since ר' מאיר can't derive שלישי דאורייתא ר' חנינא deals with
from ר' חנינא that it's also מותר to make a הוספה to an דרבנן

(2) And this is why רש"י says that for רבינא it must be that

(a) ר' יהושע and ר' אליעזר ר' מאיר derives his דין from
ר' חנינא and not from ר' חנינא by the שיטה of

(b) הפסד חולין שאני ר' יוסי disagrees because he holds that

15) ד"ה ר' יוסי לטעמי at מהרש"א of המשך

a) שאלה

i) Return to the שיטה of קסבר נימא as explained by רש"י – namely that the case of
שני דרבנן a כלי that was made a נטמא דרבנן by שלישי ר' חנינא
משקין ראשון

ii) Is it possible that by רש"י "כדאוקימנא ברישא" means that

- (1) אין אוכל מטמא אוכל who says רבינא (1)
- (2) נטמא שלישי דרבנן where the נטמא קסבר of ציור ר' חנינא deals with the נטמא שלישי דרבנן by נגיעה to אוכל מטמא אוכל by משקין and so isn't שני דרבנן until there is a הוספה to אוכל ראשון an
- b) תשובה
- i) Can't be because if so רש"י could have explained that מאיר ר' derives his דין from חנינא ר' and יוסי ר' disagrees because he holds that איסור דרבנן לטומאה דרבנן
- ii) and
- (1) If you argue as רש"י does at הכי אי ד"ה that
- (a) Since the גמרא now follows the שיטה of ר' יוחנן that יוסי ר' agrees with ר' שלישי פסול דאורייתא to מדמין איסור דאורייתא בשעה ז' at מאיר
- (b) it's מסתבר that יוסי ר' also holds that טומאה דרבנן to מדמה איסור דרבנן
- (2) Then it can't anyway be that רש"י by ברישא means the שיטה of ר' because then the קשיא of the גמרא would apply again: why did ר' אינה היא המדה יוסי say
- 16) at תוספות (16) as explained by מהרש"א at הקשה ר"י דיבור הקשה ר"י בא"ד הקשה ר"י
- a) Consider again the קשיא that רש"י says would follow from the שיטה of מאיר ר' if ר' ירמיה' of שיטה ר' חנינא agreed with the שיטה of ר' ירמיה' namely
- i) שני are actually כל הפוסל based on משקין שני by נטמא שלישי דרבנן
- ii) שני and is נוגע בראשון שלישי דרבנן if ר' חנינא there for הוספה because דרבנן אוכל מטמא אוכל
- b) It's possible – contrary to the שיטה of רש"י – that מאיר ר' derives his דין from ר' אין אוכל מטמא אוכל who holds that רבינא even for חנינא
- i) Because we can answer the קשיא of רש"י by saying that
- (1) משקין not by נטמא ר' חנינא in the case of שלישי מאיר ר' holds that the שלישי but by שניים
- (2) שני and is not also אין אוכל מטמא אוכל שלישי דרבנן because the שלישי דרבנן because the דין of הפוסל כל doesn't apply to אוכלין
- (3) אוכל ראשון to נגיעה if there is a שני דרבנן to הוספה so that there is a
- c) שאלה
- i) Then why does יוסי ר' disagree
- d) תשובה
- i) Here are two מהלכים on why יוסי ר' disagrees with מאיר ר'

- ii) Both מהלכים assume that ר' מאיר ר' חנינא of ציור disagrees with the ר' יוסי presents
- (1) First מהלך
- (a) ר' חנינא says the שלישי was נטמא by משקין שניים but the case of ר' חנינא happened before the תקנה of כל הפוסל so that the שלישי is דאורייתא (because ר' יוסי says that טומאת משקין אחרים דאורייתא but isn't also a שני דרבנן)
- (b) And the הוספה for ר' חנינא is that the שלישי also becomes a שני דרבנן if the שלישי דאורייתא is נוגע בראשון
- (2) Second מהלך
- (a) ר' יוסי says the שלישי was נטמא by עצים ולבונה that were שניים and are neither אוכלין (so that אין אוכל מטמא אוכל doesn't apply) nor משקין (so that the תקנה of כל הפוסל doesn't apply)
- (b) It follows that the שלישי is דאורייתא and isn't also a שני דרבנן
- (c) And the הוספה for ר' חנינא is that the שלישי also becomes a שני דרבנן if the שלישי דאורייתא is נוגע בראשון
- e) שאלה
- i) Why doesn't תוספות accept the שיטה of רש"י that רבינא holds that ר' מאיר derives his דין from יהושע ר' יהושע
- f) תשובה
- i) For some reason תוספות prefers its own מהלך
- 17) מהרש"א of המשך
- a) רש"י to קשיא
- i) רש"י has explained that רבינא holds that ר' חנינא deals with שלישי דאורייתא the same as in the ריש לקיש of אוקימתא
- ii) But how is it possible for ר' מאיר that the בשר קדש became שלישי דאורייתא in the first place
- iii) since
- (1) based on אין אוכל מטמא אוכל
- (a) it can't be that בשר the מטמא that was מטמא אוכל שני was אוכל ראשון
- (2) based on the rule that a כלי can become a שני only דרבנן
- (a) it can't be that בשר the מטמא was כלי שני
- (3) it can't be that בשר the מטמא were משקין שני because
- (a) first
- (i) ר' מאיר holds that טומאת משקין לטמא אחרים דרבנן
- (b) And second

- (i) טומאת משקין למטמא אחרים דאורייתא even if
- (ii) קשיא and the כל הפוסל וכו' based on ראשון דרבנן would be a משקין the would remain that
  - 1. the בשר is a שני דרבנן and there is no הוספה if there is a later ראשון לטומאה with שריפה
  - 2. אין because שני דרבנן would continue to be only בשר since the אוכל מטמא אוכל

b) תירוצ

- i) שני דאורייתא that were עצים ולבונה by נטמא was בשר קדש The

תוספות ד"ה דמדאורייתא טהור

בד"ה דמדאורייתא טהור כו' ואי קסבר דיש להשוותם א"כ בלא שום ראיה יהא איסור דרבנן כו' עכ"ל ולא ניתא להו למימר דמסברא יש להשוות איסור דרבנן לשלישי דרבנן אבל לא לשני דרבנן ולכך הוצרך לראיה דכמו דשלישי דרבנן מותר לעשותו שני ה"נ איסור דרבנן די"ל כיון דאיסור דרבנן אינו אלא כמו פסול אלא דבטומאה דרבנן לא משמע ליה לחלק בין ג' לפסול ה"נ אין לחלק בין ב' לפסול וק"ל:

1) First הקדמה

- a) it's a greater חידוש to permit a הוספת טומאה to a lesser starting קלקול than it is to permit a הוספת טומאה to a greater starting קלקול

2) Second הקדמה

- a) מטמא אחרים that's not תרומה שלישי פסול as קלקול counts as the same איסור
b) מטמא אחרים that's שלישי בקדש than קלקול are each less of a פסול and איסור

3) Third הקדמה

- a) For the שיטה of "נימא קסבר"
i) the case of ר' חנינא involves שלישי דרבנן for which there is a הוספה שני
ii) and from this מאיר ר' derives that there can be a הוספה from דרבנן to איסור שני
b) as in the following tables
i) ר' מאיר ר' חנינא as well as for ר' חנינא – שני לטומאה to הוספה
(1) is דאורייתא if מטמא אוכל דאורייתא
(2) and is דרבנן if מטמא אוכל מדרבנן

נימא קסבר - טבלא א'		
אלו אוכל מטמא אוכל דאורייתא		
	ר' חנינא בקדש	ר' מאיר
תחלה	שלישי דרבנן	איסור דרבנן
סוף	שני דאורייתא	שני דאורייתא

נימא קסבר - טבלא ב'		
אלו אין אוכל מטמא אוכל דאורייתא		
	ר' חנינא בקדש	ר' מאיר
תחלה	שלישי דרבנן	איסור דרבנן
סוף	שני דרבנן	שני דרבנן

4) תוספות

- a) קשיא
i) Whether or not אוכל מטמא אוכל
ii) Based on the הקדמה that
(1) פסול the same as מקולקל is איסור
(2) And טמא than מקלקול are each less of פסול and איסור

- iii) how does מאיר ר' derive that if there can be a הוספה from רבנן שלישי there can also be a הוספה from רבנן איסור
- b) תירוצ
- i) Must be that although an איסור דאורייתא is less of a קלקול than דאורייתא שלישי
- ii) Still an איסור דרבנן is at the same level of קלקול as טומאה דרבנן
- c) אין אוכל מטמא אוכל דאורייתא that מאן דאמר to the קשיא
- i) Since an איסור דרבנן is מקולקל at the same level as טומאה דרבנן there is no הוספה in causing an איסור דרבנן to be also שם דרבנן
- ii) So why does מאיר ר' need a ראי' from ר' חנינא that it's מותר to be מוסיף to an שני דרבנן to make it איסור דרבנן
- 5) מהרש"א
- a) קשיא
- i) ought to answer that תוספות
- (1) It's correct that an איסור דרבנן is at the same level of קלקול as שלישי דרבנן
- (2) But there is a הוספה from איסור דרבנן to שני דרבנן and that's why מאיר ר' needs a ראי' to his דין from ר' חנינא
- b) תירוצ
- i) It's מסתבר that
- (1) the same as we don't distinguish between איסור דרבנן on the one hand and פסול דרבנן שלישי דרבנן on the other hand even though the קלקול of שלישי דרבנן is greater than the קלקול of פסול דרבנן
- (2) in the same way we don't distinguish between איסור דרבנן on the one hand and שני דרבנן פסול דרבנן שלישי דרבנן on the other hand even though the קלקול of שני דרבנן שלישי דרבנן is greater than the קלקול of פסול דרבנן שלישי דרבנן

תוספות בא"ד ואומר ר"י דהא דשרי

בא"ד ואור"י דהא דשרי ר' יהושע במתני' לשרוף תלויה עם הטמאה לר' יוסי כו' עכ"ל לאו דוקא לר' יוסי דאליבא דר"ש מוקמינן לה בס"פ אבל לר' יוסי אפילו תלויה אסור אלא דלר"ש נמי ע"כ שלישי דרבנן אסור לעשותו שני דהא בטהורה מודה ר"ש דאסור לר' יהושע ולא יליף ליה מדר"ח וק"ל:

1) First הקדמה

- a) The greater the level of starting קלוקל the more מסתבר it is that it's מותר to be מוסיף טומאה

2) Second הקדמה

- a) This table summarizes different levels of קלוקלים

מדרגת קלוקל		
הכי גדול	טומאה דאורייתא	1
קטן דומה ל-3	איסור דרבנן	2
קטן דומה ל-2	שלישי דרבנן	3
הכי קטן	שלישי תלוי דרבנן	4

3) Third הקדמה – שיטה of יוסי ר' as explained by the שיטה of נימא קסבר

- a) יוסי ר' holds that
- i) ר' חנינא teaches that
- (1) it's מותר to be מוסיף טומאה
- (2) but it's אסור to be מוסיף טומאה
- ii) and that's why for טהורה at תרומה טהורה in the case of מאיר ר' it's also אסור to be איסור דרבנן מוסיף טומאה

4) Fourth הקדמה

- a) דף כ: at גמרא of קשיא
- i) מטמא תרומה תלוי' it's אסור to be חבית שנולד לה ספק of ברייתא ר' יהושע בידים
- ii) Yet יוסי ר' in the משנה at דף יד. says that יהושע ר' holds that it's מותר to be שורף תרומה טהורה with תרומה תלוי'
- b) תירוצ
- i) The ברייתא of ספק חבית שנולד לה sets out the שיטה of יהושע ר' as understood by מטמא תרומה תלוי' בידים that it's אסור to be ר' יוסי
- ii) דף יד. on משנה of יוסי ר'
- (1) sets out the שיטה of יהושע ר' as understood by שמעון ר' that it's מותר to be מטמא תרומה תלוי' בידים
- (2) to teach that even שמעון ר'
- (a) who says that יהושע ר' holds that it's מותר to be בידים מטמא תרומה תלוי'

(b) agrees that אוסר ר' יהושע is ר'

(i) to be מוסיף טומאה to a שלישי דרבנן to make it a שני

(ii) or to be מוסיף טומאה to an איסור דרבנן at 'a שעה to make it a שני

5) תוספות – comments of מהרש"א are set out in [brackets]

a) קשיא

i) We've established that ר' יהושע as understood by יוסי ר' holds that ר' חנינא says ר' שמעון [and that ר' חנינא agrees with יוסי ר'] it's אוסר to be מוסיף טומאה to a שלישי דרבנן to make it a שני

ii) Based on the table it's a כל שכן that it's אוסר to be מוסיף טומאה to a תלוי דרבנן to make it a שני because the קלקול of a תלוי דרבנן is less than the קלקול of a שלישי דרבנן

iii) So why does ר' יוסי [actually שמעון ר'] say in the משנה that it's מותר to be שורף תרומה טהורה with תרומה תלוי

תד"ה ולד טומאה דאורייתא

בד"ה ולד טומאה דאורייתא כו' אלא ע"י משקין ואז הוי כו' וצ"ל דלא נגזרה כו' עכ"ל
צ"ע דהא לכ"ע מוקי הא דר"ח בולד טומאה דאורייתא ואכתי תקשי לר"מ לא אשכחן
בבשר ולד ולד טומאה דאורייתא ע"י משקין דהא ס"ל טומאת משקין לטמא אחרים אינו
אלא מדרבנן ואם כן למ"ד אין אוכל מטמא אוכל א"א לאשכוחי שיהיה הבשר ג' טומאה
דאורייתא ודו"ק:

1) First הקדמה

a) ריש לקיש

- i) מתניתין בוולד הטומאה דאורייתא [בין לר' מאיר בין לר' יוסי] ומאי מדבריהם מדברי ר' אליעזר ור' יהושע

2) Second הקדמה

a) טומאת משקין לטמא אחרים דרבנן holds that ר' מאיר

3) Third הקדמה

a) כל הפוסל את התרומה מטמא משקין להיות תחלה מדרבנן

4) ד"ה ולד טומאה דאורייתא at תוספות

a) שאלה

- i) Can ריש לקיש say that the case of חנינא ר' involves a שלישי דאורייתא also for the אין אוכל מטמא אוכל that מאן דאמר

b) Possible תשובה

i) presumably this is impossible since

- (1) if the only way the שלישי דאורייתא could have come about is that אוכל מטמא אוכל משקין שני by נטמא was שלישי

(2) And we'd have the קשיא that

- (a) based on "כל הפוסל" the משקין also count as ראשון דרבנן and so are מטמא שני דרבנן שלישי דאורייתא but also to שני דרבנן the אוכל not only

- (b) and there is no הוספה when the אוכל is later made שני דרבנן (since אין אוכל ראשון to an נגיעה by (אוכל מטמא אוכל

ii) Possible תשובה dismissed

- (1) כל הפוסל of גזירה can say that the משנה deals with a time before the ריש לקיש

5) מהרש"א

a) קשיא

- i) for the case of חנינא ר' the case of מאיר ר' can't involve a שלישי דאורייתא for the מאן דאמר that הפוסל of גזירה even before there was אוכל מטמא אוכל

ii) Here's why

- (1) Since מאיר ר' holds that לטמא אחרים דרבנן it can't be that the משקין by נטמא שלישי
- (2) and because מטמא אוכל דאורייתא אין אוכל מטמא שלישי it can't be that the נטמא שלישי was נטמא by אוכלין

בא"ד והא דנקט

בא"ד והא דנקט ר"ל ולד טומאה דאורייתא כלומר אפי' כו' עכ"ל ר"ל כיון דלדידיה לא ילפינן כלל איסור מטומאה כמ"ש התוס' לקמן א"כ א"נ דהוה ולד טומאה דרבנן ליכא למילף מדר"ח דהוה איסור מטומאה אלא מדרבנן יהושע יליף וק"ל:

1) הקדמה

a) For the נימא קסבר of שיטה

i) ר' מאיר says that

(1) טומאה of הוספה for which there is a שלישי דרבנן ר' חנינא deals with

(2) מדמין איסור לטומאה

(3) So the טומאה of הוספה proves that for תרומה טהורה that's at אסור מדרבנן there שעה ו' can also be a הוספה of

2) מהרש"א בא"ד והא דנקט as explained by תוספות

a) חבית שנשברה of ברייתא ר' יהושע דין derives his ר' מאיר says that ריש לקיש כדו

b) Because ר' חנינא for two reasons ר' מאיר can't derive his דין from

i) שלישי לטומאה דאורייתא ר' חנינא deals with

ii) אין מדמין איסור לטומאה ר' מאיר holds that

דף טו:

גמרא אי הכי מאי מודה

[דף טו עמוד ב] גמרא א"ה מאי מודה הכי קא"ל ר"י לר"מ כו' א"ה אמאי אינה כו' דליכא למימר הכא דר' יוסי לאו אדעתיה דהוא סבר ר"מ מזדר' יהושע קא"ל וקא"ל אינה מן המדה וא"ל ר"מ אנא מזדר"ח קאמינא דא"כ לא היה לו לר' יוסי שום תשובה על דברי ר"מ וה"ל להזכיר במתניתין תשובת ר"מ לר"י וק"ל:

1) משנה

a) ר' חנינא

- i) מימיהם של כהנים לא נמנעו מלשרוף בשר קדשים שלישי עם הבשר שנטמא באב הטומאה ונעשה ראשון
- ii) אף על פי שהוסיפו לטומאת שלישי לעשותו שני

b) הוסיף ר' עקיבא

- i) מימיהם של כהנים לא נמנעו מלהדליק שמן תרומה שהוא שלישי פסול בנר שנטמא בטמא מת
- אף על פי שהוסיפו לטומאת שלישי לעשותו שני

c) ר' מאיר

- i) מדבריהם למדנו אשר בשעה ו' בערב פסח שורפין תרומה טהורה שהיא אסור דרבנן עם הטמאה
- ii) אף על פי שבשריפה זו מטמאין לתרומה טהורה

d) ר' יוסי

- i) הך דר' מאיר אינה היא המדה ומודים ר' אליעזר ור' יהושע [וכו' אבל ר' יהושע אית לי' דמטמאין תלוי' ואין מטמאין טהורה]

2) סוף עמוד at דף טו. on ברייתא

a) אמר ר' יוסי אין הנדון דומה לראי'

- i) שכשהעידו רבותינו על מה העידו [אם על הך דר' חנינא לית לן למילף מינה ואם על הך דר' עקיבא נמי לית לן למילף מינה]
- ii) אף אנו מודים [דמטמאין תרומה טמאה] אבל היאך נשרוף התלוי' עם הטמאה]

3) גמרא of the המשך

a) ריש לקיש

- i) ר' and not from ר' יהושע and ר' אליעזר of ברייתא derives his דין ר' מאיר in the משנה חנינא

b) קשיא

- i) We've established that ר' יוסי in the ברייתא says 'ראי' דומה לראי' because the ר' עקיבא and ר' חנינא to דומה isn't ר' מאיר of נדון
- ii) So it's משמע that מאיר ר' relies on חנינא ר' and ר' חנינא דומה לראי' refers to the ר' חנינא that מאיר ר' brings from ראי'

c) תירוץ

- i) ר' יוסי לאו אדעת'
  - (1) ר' יוסי at first thought that ר' מאיר relied on ר' חנינא and that's why ר' יוסי says first אין הנדון דומה לראי
  - (2) ר' מאיר then explained that he actually relied on the ברייתא of ר' אליעזר and ר' יהושע
  - (3) אף אנו ר' יוסי then said that ר' מאיר can't rely on the ברייתא either because מודים וכו'
- 4) גמרא of the המשך
  - a) ר' יוחנן according to ר' ירמ'
    - i) ר' חנינא from דין derives his ר' מאיר in fact
  - b) קשיא
    - i) Then the משנה of the לשון is a קשיא
      - (1) why – after ר' יוסי says אינה היא המדה – does ר' יוסי in the משנה proceed to explain ומודים ר' אליעזר ור' יהושע
      - (2) Why is the ברייתא of ר' יהושע ור' אליעזר relevant to ר' מאיר
- 5) מהרש"א ד"ה אי הכי מאי מודה
  - a) קשיא
    - i) Why can't the גמרא here too answer that
      - (1) ר' מאיר was relying on the ברייתא of ר' אליעזר ור' יהושע and ר' יוסי answered that it's אינה היא ר' אליעזר ור' יהושע of ברייתות המדה to rely on
      - (2) And it's only afterwards that ר' מאיר explained that he relied on ר' חנינא
  - b) תירוצ'
    - i) If so
      - (1) ר' חנינא relied on ר' מאיר after ר' יוסי said nothing further
      - (2) and the משנה should have mentioned the תירוצ' of ר' מאיר to which ר' יוסי had no response

רש"י ד"ה ור"י לטעמי

בפירש"י בד"ה ור"י לטעמיה כו' ורבינא דאית ליה כו' ומוקי לה לתוספת טומאה דרבנן כו' ומאי מדבריהם מדר"א ור"י עכ"ל אין לפרשו לתוספת טומאה דרבנן בולד טומאה דרבנן וכמו שפירש"י לעיל שהבשר נטמא בכלי שנטמא במשקה שנטמ' בשרץ דא"כ לא אצטריך ליה לפרושי מדבריהן מדר"א ור"י אלא מדברי ר"ח כדאמרי' לעיל ורבי יוסי פליג דלא נילף איסור דרבנן מטומאה דרבנן כמ"ש התוס' לעיל לשיטת רש"י ואם נאמר דר"י מודה בזה ע"כ דיליף איסור מטומאה וא"כ הדרן קושיין לדוכתין אמאי אינה היא מן המדה אלא דר"ל כדאוקמה ר"ל משום בר קפרא ולד טומאה דאורי' ולא הוי אלא תוספת טומאה דרבנן כיון שאין אוכל מטמא אוכל ומיהו ליכא לאשכוחי שיהיה הבשר ולד טומאה דאורייתא אלא ע"י עצים ולבונה כמ"ש התוספות דע"י אוכל ליכא לאוקמא דאין אוכל מטמא אוכל ואם ע"י כלי שנטמא במשקין לא הוה אלא ולד מדרבנן ואם ע"י משקין שנטמאו בכלי אפילו לר"י דאית ליה טומאת משקין דאורייתא תקשי כדפרכינן דלא הוה תוספת טומאה דרבנן דע"י משקין נמי נעשה הבשר שני דרבנן ודו"ק:

תד"ה ולד טומאה דרבנן See

תד"ה ר' יוסי לטעמי

תוספות בד"ה ר' יוסי כו' גבי חולין כו' דשני עושה שלישי ולכ"ע אין אוכל מטמא אוכל שלישי ע"כ היינו משקה עכ"ל כצ"ל ור"ל דע"כ השלישי היינו משקה דהיינו שהמשקה נטמא באוכל שנטמא בכלי שנטמא בשרץ דבאוכל ג' ליכא לאשכוחי אם ע"י אוכל שני הא אין אוכל מטמא אוכל לכ"ע בחולין ואם ע"י כלי שני הא אין כלי נטמא אלא מאב הטומאה ואם ע"י משקין שני הא אין משקין מטמאין אחרים לר"מ ואם ע"י עצים ולבונה כמ"ש התוס' לעיל היינו בקדש אבל בחולין לא שייך טומאת עצים ולבונה ונראה דהקושיא קמייטא שבתוספות נמי מיושב בזה כיון דר"מ אליבא דר"ע קאמר הכי שפיר קאמר דר"י לטעמיה דסבר אליבא דר"ע טומאת משקין דאורייתא דהכא אמתני' עיקר מלתייהו דשרי בז' מרבי עקיבא ילפי להו דמתיר לשרוף פסול דאורייתא עם הטמא ולא הוי תקשי להו מעיקרא לר' יוסי דאין זה לטעמיה אלא ר"מ אליבא דנפשיה קאמר תקשי להו דר"י אליבא דנפשיה נמי קאמר הכי ודו"ק:

1) First הקדמה

- a) ויקרא יא' יג'
  - i) וכל כלי חרס אשר יפול מהם אל תוכו כל [חולין] אשר בתוכו יטמא
- b) ויקרא יא' לד' at המשך
  - i) רישא דקרא
    - (1) מכל האוכל אשר יאכל אשר יבוא עליו מים יטמא
  - ii) סיפא דקרא
    - (1) וכל משקה אשר ישתה בכל כלי יטמא

2) Second הקדמה

- a) מטמא is אוכל שני to teach that פתח צירי with רישא in the יטמא the דורש ר' עקיבא שלישי to make them אחרים
- b) טומאת משקין to teach that פתח צירי with סיפא in the יטמא the דורש ר' עקיבא לטמא אחרים דאורייתא

3) Third הקדמה

- a) טומאת משקין לטמא אחרים דרבנן ר' מאיר says that

4) Fourth הקדמה

- a) משנה
  - i) ר' חנינא
    - (1) מימיהם של כהנים לא נמנעו מלשרוף בשר קדשים שלישי עם הבשר שנטמא באב הטומאה ונעשה ראשון
    - (2) אף על פי שהוסיפו לטומאת שלישי לעשותו שני
- b) הוסיף ר' עקיבא

- i) מימיהם של כהנים לא נמנעו מלהדליק שמן תרומה שהוא שלישי פסול בנר שנטמא בטמא מת
אף על פי שהוסיפו לטומאת שלישי פסול לעשותו שני
- c) שורפין תרומה טהורה עם הטמאה בפסח says that ר' מאיר
- d) ר' מאיר disagrees with ר' יוסי
- 5) גמרא
- a) גמרא of the מסקנא in the ריש לקיש
- i) חבית on ר' יהושע and ר' אליעזר of ברייתא ר' מאיר of "מדבריהם" שנשברה כדו
הפסד חולין ר' יוסי disagrees because the ברייתא deals with
- b) ר' יוחנן
- i) The תרומה טהורה when שעה ו' applies only at ר' יוסי and ר' מאיר מחלוקת between
is דרבנן only אסור
- ii) But at ז' שעה when the איסור is דאורייתא even ר' יוסי agrees that שורפין תרומה
טהורה עם תרומה טמאה
- c) ר' ירמ' ביאור by
- i) משקין שני by נטמא שלישי לטומאה where ר' חנינא holds that ר' יוחנן
and says it's מותר to be מוסיף טומאה to the שלישי לטומאה to make it שני לטומאה
- ii) And this is the מחלוקת of ר' מאיר and ר' יוסי at ו' שעה
- (1) "ר' מאיר לטעמי דאמר טומאת משקין לטמא אחרים דרבנן"
- (a) שני שלישי דרבנן ר' חנינא of הוספה so the
- (b) and is similar to איסור דרבנן from הוספה for which there's a תרומת חמץ
- (2) "ר' יוסי לטעמי דאמר טומאת משקין לטמא אחרים דאורייתא"
- (a) שני שלישי דאורייתא ר' חנינא of הוספה so the
- (b) and is different from איסור from הוספה for which there's a תרומת חמץ
דאורייתא to דרבנן
- iii) But at ז' שעה even ר' יוסי derives from ר' חנינא that for תרומה חמץ there can be a
שני to איסור דאורייתא from הוספה
- 6) ד"ה נימא at תוספות
- a) קשיא
- i) Why doesn't ר' יוחנן explain the שיטה of ר' ירמ' this way:
- (1) Neither ר' מאיר nor ר' יוסי relies on חנינא
- (2) instead
- (a) ברייתא דין from the ריש לקיש of שיטה ר' מאיר follows the
חבית שנשברה on ר' יהושע

הפסד חולין ר' יוסי disagrees because he says the ברייתא is based on

- (3) And the reason that ר' מאיר agrees with ר' יוסי when the איסור is שעה ז' at ר' מאיר is based on דאורייתא who says in the משנה that there can be a הוספה from שני שלישי פסול דאורייתא

b) תירוצ

- i) If ר' מאיר hadn't derived his דין from ר' חנינא at שעה ו' we would have assumed that no דאורייתא איסור is based on שעה ז' when the איסור is based on דאורייתא even at שעה ו' to derive his דין for ר' חנינא לטומאה

ii) But

- (1) Once ר' יוחנן as explained by ר' ירמיה establishes that ר' מאיר is מדמה איסור ר' חנינא שעה ו' for ר' חנינא to derive his דין לטומאה

(2) We can say that

- (a) ר' מאיר also holds that מדמין איסור לטומאה and that the שיטה of ר' מאיר is correct based on דאורייתא איסור חמץ when the שעה ז' for ר' עקיבא is based on דאורייתא

- (b) And the מחלוקת between ר' מאיר and ר' יוסי on שעה ו' is based on their disagreement on whether ר' עקיבא holds that טומאת משקין לטמא אחרים דאורייתא or דרבנן

(c) Namely

- (i) ר' מאיר לטעמי דאית לי טומאת משקין לטמא אחרים דרבנן and that ר' עקיבא agrees so

1. because ר' חנינא מוסיף ר' עקיבא is obviously agrees with ר' חנינא
2. it follows that ר' עקיבא holds it's מותר to be טומאה דרבנן and the same would apply to an איסור דרבנן

- (ii) ר' יוסי לטעמי דאית לי טומאת משקין לטמא אחרים דאורייתא and that ר' עקיבא agrees

1. But although ר' חנינא מוסיף ר' עקיבא is obviously agrees with ר' חנינא
2. Still it follows only that ר' עקיבא holds it's מותר to be טומאה דאורייתא and there's no proof that the same would apply to an איסור דרבנן

7) מהרש"א as explained by ד"ה ר' יוסי לטעמי at תוספות

a) הקדמה

- i) טומאת משקין לטמא אחרים that ר' מאיר agrees with סוגיא ר' יוסי himself later in the דרבנן

- ii) so it must be that in our סוגיא ר' יוסי says only that ר' עקיבא holds that טומאת משקין לטמא אחרים דאורייתא

b) Earlier קשיא by תוספות

- i) since the גמרא says 'ר' מאיר לטעמ' and there the גמרא means the personal holding of 'ר' עקיבא as well as his understanding of the שיטה of 'ר' עקיבא
  - ii) Why does the גמרא use the same phrase for 'ר' יוסי when we know that 'ר' יוסי himself agrees with 'ר' מאיר
- 8) מהרש"א
  - a) This קשיא is answered now that we've established that
    - i) the מחלוקת between 'ר' מאיר and 'ר' יוסי depends on the correct understanding of 'ר' עקיבא
    - ii) and it's not relevant whether 'ר' מאיר and 'ר' יוסי personally agree with 'ר' עקיבא
- 9) תוספות of המשך
  - a) 'ר' מאיר to קשיא
    - i) We've established in the הקדמות that 'ר' עקיבא holds טומאת משקין לטמא אחרים based on a דרש of 'ר' עקיבא דאורייתא to teach that מטמא אחרים דאורייתא are משקין
    - ii) This supports 'ר' יוסי and is a קשיא to 'ר' מאיר
  - b) תירוצ'
    - i) 'ר' מאיר understands 'ר' עקיבא to mean that 'ר' עקיבא doesn't refer to the טומאה of משקין but instead refers to the אוכלין in the רישא to teach that they can become טמא only after הכשר by מים or other משקין
  - c) קשיא
    - i) Now
      - (1) Although 'ר' מאיר says that 'ר' עקיבא holds that טומאת משקין לטמא אחרים דרבנן
      - (2) 'ר' מאיר agrees that 'ר' עקיבא holds that משקין can be טומאה
    - ii) How does 'ר' מאיר understand how 'ר' עקיבא derives this דין if 'ר' עקיבא in the סיפא refers to אוכלין
  - d) מהרש"א of תירוצ' as explained by רבינו יוסף מירושלים
    - i) 'ר' מאיר holds that 'ר' עקיבא says that
      - (1) by teaching that חולין can become שלישי
      - (2) the רישא in the רישא also indirectly teaches that משקין can become טמא because the שלישי must be משקין that was נטמא by שני
    - ii) Here's proof:
      - (1) What is the שני that's מטמא the שלישי בחולין in the פסוק of מטמא
        - (a) The שני can't be משקין because 'ר' מאיר holds for 'ר' עקיבא that משקין aren't דאורייתא מטמא
        - (b) The שני can't be a כלי because דאורייתא only an אב הטומאה can be מטמא a כלי

(c) The עצים ולבונה טומאה because the עצים ולבונה can't be שני apply to חולין

(2) It follows that

(a) the שני is אוכלין

(b) and

(i) since the שני is אוכלין it must be that what is נטמא as a שלישי is משקין

(ii) because the פסוק deals with חולין and we've established at דף יד. for אין אוכל מטמא אוכל חולין that כולי עלמא

דף טז ע"א

גמרא מי אמר שמואל

[דף טז עמוד א] גמרא מי אמר שמואל כו' אבל טומאת עצמן יש להן קרי כאן והבשר וגו' כו' ואפילו אם נאמר דשמואל יטמא דגבי משקה היינו הכשר ומשקה דמקבל טומאת עצמן נפקא ליה מהא דשני עושה שלישי בחולין והיינו ע"כ ע"י משקה כמ"ש התוס' לר"מ מ"מ השלישי אקרי טמא דקאמר קרא דהאוכל מטמא המשקין וא"כ המשקין נטמאו ואין להקשות דא"כ רביעי בקדש דיליף ליה מק"ו מגופיה דקרא איכא למשמע דקרי כאן והבשר אשר יגע בכל טמא ושלישי אפילו בחולין טמא אקרי דהאמת כן הוא למ"ד דג' בחולין טמא אקרי בלאו ק"ו נמי איכא למילף רביעי בקדש ולא אצטריך ק"ו אלא לר' יוסי דלית ליה שלישי בחולין ולא דריש יטמא וכ"ה בהדיא לקמן ודו"ק:

1) First הקדמה

a) שרץ by a נטמא that כלי ראשון in a משקין and אוכלין on ויקרא יא' לד'

i) רישא

(1) מכל האוכל אשר יאכל אשר יבא עליו מים יטמא

ii) סיפא

(1) וכל משקה אשר ישתה בכל כלי יטמא

b) ויקרא ז' יט'

i) והבשר [קדש] אשר יגע בכל טמא לא יאכל

2) Second הקדמה

a) מטמא is חולין that's אוכל שני to teach that פתח צירי with רישא in the יטמא the דורש ר' עקיבא

שלישי to make them אחרים

b) טומאת to teach that פתח צירי with סיפא in the יטמא the דורש ר' יוסי according to ר' עקיבא

משקין לטמא אחרים דאורייתא

c) ר' מאיר according to ר' עקיבא

i) and in fact טומאת משקין לטמא אחרים דאורייתא to teach that סיפא in the יטמא the דורש isn't holds that טומאת משקין לטמא אחרים דרבנן

ii) instead ר' עקיבא is דורש this to teach a דין regarding הכשר that isn't relevant here

3) Third הקדמה

a) דיבור as explained in greater detail in the prior דף טו: at ד"ה ר' יוסי לטעמי' at תוספות

i) ר' מאיר to שאלה

(1) Since טומאת to teach סיפא in the יטמא the דורש ר' מאיר according to ר' עקיבא משקין

(2) How does טומאה is משקין derive even that ר' עקיבא

ii) רבינו יוסף מירושלים of תשובה

(1) We've established that ר' עקיבא says that the יטמא in the רישא teaches that there is חולין שלישי

(2) For a reason not relevant here it must be that the חולין שלישי is משקין

4) Fifth הקדמה

a) presumably

i) סיפא says that משקין are דאורייתא based on "יטמא" in the שמואל

ii) but משקין aren't מטמא אחרים because שמואל isn't דורש the יטמא with צירי פתח

5) גמרא

a) שמואל to קשיא

i) Since משקין are דאורייתא based on "יטמא" it's obvious that משקין count as "טמא"

ii) Then based on "והבשר [קדש] אשר יגע בכל טמא לא יאכל" the משקין should also be מטמא for קדש אחרים

6) מהרש"א

a) קשיא

i) Maybe שמואל derives that משקין are דאורייתא based on the לימוד of מירושלים

ii) so that there is no פסוק that says directly that משקין count as "טמא" and it follows that doesn't apply והבשר אשר יגע בכל טמא

b) תירוצ

i) רבינו יוסף מירושלים of לימוד would still apply because the והבשר אשר יגע בכל טמא in effect teaches that משקין become "טמא"

c) קשיא

i) At דף יח: the גמרא relies on a קל וחומר to teach that קדש can become a לטומאה רביעי

ii) We've just mentioned that ר' עקיבא holds that חולין can become a שלישי and we've said that this proves that the שלישי that's משקין counts as "טמא"

iii) Why not derive that קדש can become a רביעי from טמא יגע בכל טמא where the שלישי "טמא" is a שלישי

d) תירוצ

i) In fact the קל וחומר is necessary only for ר' יוסי who disagrees with ר' עקיבא and says חולין can't become a שלישי

רש"י ד"ה ותלושין מי מכשרי

בפרש"י בד"ה ותלושין מי מכשרי כו' אבל אשאר משקין לא מתמה דכולהו תלושין נינהו עכ"ל אף על גב דלפי סברת המקשה רישא דקרא איירי בהכשר וכל האוכל אשר יבא עליו מים אבל סיפא דקרא וכל משקה וגו' לא איירי בהכשר אלא בטומאה משמע ליה וכל משקה קאי נמי אדלעיל אהכשר וכל האוכל אשר יבא עליו מים או וכל משקה אשר יבא עליו ומיהו סיפא דקרא יטמא לא איירי אלא בטומאה וליכא אלא חד קרא בהכשר מים ומוקמי' ליה מסברא במחובר ודו"ק:

1) First הקדמה

- a) מקבל טומאה דאורייתא aren't משקין says that רב

2) Second הקדמה

- a) קרא

- i) רישא

מכל האוכל אשר יאכל אשר יבוא עליו מים יטמא (1)

- ii) סיפא

וכל משקה אשר ישתה בכל כלי יטמא (1)

3) Third הקדמה

- a) טומאה for מכשיר מים are in the רישא teaches that יטמא says that רב

4) Fourth הקדמה

- a) מחוברין and תלושין exists both as מים

- b) תלושין exist only as שאר משקין

5) Fifth הקדמה

- a) מים תלושין than חשיב are more מים מחוברין

6) גמרא

- a) רב to קשיא

- i) טמא become משקין in the סיפא ought to teach that יטמא

- ii) And it can't be that this יטמא in the סיפא teaches the דין of הכשר because that's what the יטמא in the רישא teaches

- b) רש"י as explained by תירוצ

- i) The יטמא in the רישא and the יטמא in the סיפא both deal with הכשר – one deals with מחוברין and the other deals with תלושין

- ii) Namely

(1) the יטמא in the רישא that refers to מים מחוברין teaches that מים are מכשיר

(2) while the יטמא in the סיפא that refers to כלי בכל deals with תלושין

(3) and because the **סיפא** refers to **ישתה אשר יטמא** we assume that the **יטמא** in the **סיפא** refers to **מים** that happen to be **תלושין** as well as to **משקין** that always count as **תלושין**

c) **רב** to **קשיא**

i) **ותלושין מי מכשירין**

7) **רש"י**

a) The **מקשן** asks his **קשיא** only to **מים תלושין** because they're not as **חשיב** as **מים מחוברין**

b) The **מקשן** accepts that **משקין** are **מכשיר** even though they exist only as **תלושין**

8) **רש"י** of **ביאור – מהרש"א**

a) **קשיא**

i) Since the **מקשן** holds that the **סיפא** is needed to teach that **משקין** are **טמא**

ii) how can he accept that **ישתה אשר יטמא** teaches that **משקין** are **מכשיר** at all

b) **תירוצ**

i) The **מקשן** derives from the **יטמא** in the **רישא** a **דין הכשר** both for **מים** and **שאר משקין** because he reads the **פסוק** this way

(1) "**מכל האוכל אשר יבא עליו מים יטמא וכל משקה אשר ישתה בכל כלי**"

ii) **But**

(1) Since the **רישא** and the **סיפא** are read together as one

(2) it's not **מסתבר** that **מים** is referred to twice – once as "**מים**" and again as a **משקה** that is **ישתה**

(3) And that's why

(a) the **מקשן** applies the reference to **מים** only to **מחוברין** that's **חשיב**

(b) and the **מקשן** asks only "**מים תלושין מי מכשירין**"

דף טז:

רש"י ד"ה הורצה

[דף טז עמוד ב] בד"ה הורצה קרבן לבעלים דמרצה כו' עכ"ל במזיד נמי הורצה לבעלים לענין שנתכפרו הבעלים כפרש"י בסמוך ודקאמר הכא גבי שוגג דהורצה קרבן לבעלים היינו לגמרי ונאכל גם לכהנים ודו"ק:

תוספות ד"ה על הבשר

תוס' בד"ה על הבשר כו' לר"א דאמר יש דם כו' מרצה על האכילות למאי כו' עכ"ל ולקמן דקאמר לא טומאת קמצין ולא קא משני לה בטומאת בשר וחלב דאפילו לר"א מרצה על האכילות משום דלאקבועי בפיגול אין זה מקרי עון נושא וק"ל:

